

anism?

thers och Sachs-Lehman säkerställde, som vi skall se senare, kontakten med den transatlantiska gruppering som spelade en nyckelroll i att föra Hitler till makten i Tyskland.

Samtidigt som Kreuger seglade upp som den kommande stjärnan i svenskt företagsland fortsatte Wallenbergarna att knoga på med sitt politiska maktmäklande via både informella nätverk och officiella positioner. Aktivast av bröderna i det sammanhanget var "härads-hövdingen" Marcus sr som bl.a. via kortklubbar under slutet av 1800-talet och de två första årtiondena på 1900-talet byggde upp ett exklusivt och informellt nätverk av politiska makthavare inom bank- och finansvärlden både i Sverige och internationellt. Wallenbergarnas samarbete med Bonniergruppen och dess medier från sekelskiftet till dags dato var helt avgörande i pressens nedsvärning av Kreugergruppen före och efter mordet på Ivar Kreuger. Kreuger utmålades som en förslagen svindlare rätt och slätt.

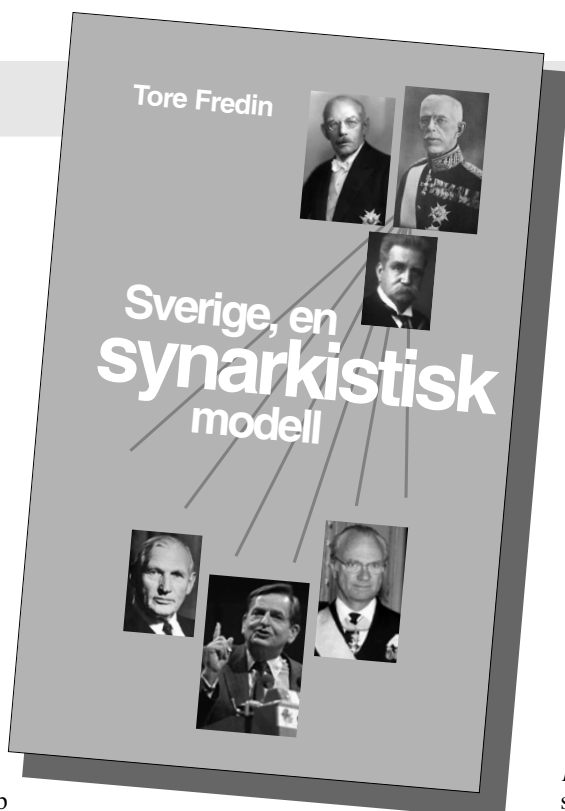
Härads-hövdingen, Marcus sr, var dynastins verkliga politiker, som under seklets första fyra årtionden ständigt drev en oblyg politisk lobbyverksamhet. I sin strävan att säkerställa ett permanent politiskt ideologiskt inflytande bildade han 1900 affärstidningen *Affärsvärlden*. De organisatoriska kanalerna säkerställde han genom att bilda Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) 1903 och han var också drivande i att Industriförbundet grundades 1910. Detta var de två centrala arbetsgivar- och industriorganisationerna, som var avgörande för framväxten av den mjuka form av korporativism som kännetecknar den svenska modellen.

Striden om Tyskland 1929-32

Kring Kreugers stora lån till Tyskland utspelades den politiska strid på kniven som slutade tragiskt i Kreugers död och Hitlers maktövertagande med hjälp av de bankirer som ville sätta stopp för Kreuger. Kreuger organiserade kreditflöden oberoende av bankerna, och använde dessa kreditflöden för att stärka de utsatta nationalstaternas försvarsmöjligheter mot Versailles-systemets överstatlighet.

Kreugers plan att ge ett lån till Tyskland på 125 miljoner dollar, det största statslånet någonsin, offentliggjordes i oktober 1929. Tanken med detta lån var att lösa krisen kring krigsskulderna, så att dessa inte kunde utnyttjas för missnöjesagitation av nazister och andra.

Problemet var att Kreugers plan motarbetades av de mäktiga finansintressen som ville ha Hitlerdiktaturen i Tyskland, främst företrädna av den brittiske centralbankschefen Montagu Norman, Morganintressena och den tyske riksbankschefen Hjalmar Schacht med benäget bistånd från Marcus Wallenberg sr. De bestämde att *all* utlåning skulle upphöra. Det skedde genom en massiv nedvärdering av den amerikanska aktiemarknaden, som utlös-

tes av att euro-peiska och amerikanska finansretsare drog bort mängder av kapital från den amerikanska aktiemarknaden samtidigt som räntan höjdes – ett agerande som på en sönderspekulerad Wall Street-börs bidrog till den stora krasch som inträffade den 29 oktober 1929.

Just den dagen hade Kreuger planerat en stor emission för att få in kapital till Tysklandslånet. Kreugerpapperna föll i värde, men de föll bara med hälften jämfört med andra aktier. Kreuger kunde därför få in de pengar han behövde för Tysklandslånet. Förtroendet för Kreuger hade därigenom stärkts.

Med detta bakslag var Hjalmar Schachts möjligheter att fortsätta "verka inom systemet" begränsade. Han avgick som tysk riksbankschef, och började i stället resa runt och propagera för att Hitlers nazistparti skulle komma till makten i Tyskland.

Bankerna ville genomdriva en hårdare åtstramning och behövde Hitlers diktatur för detta. Den åtstramning av det tyska folkets levnadsstandard som Schacht genomfört under sin tid som riksbankschef räckte inte för bankerna. Med hjälp av Hitler skulle Schacht kunna upprätta en slavekonomi – en politik som skulle driva fram en krigspolitik

Den 2 oktober 1930 anlände Schacht till New York. Temat för de 40 föreläsningar han höll under sitt besök i USA var att Tyskland var opålitligt som låntagare. Alltså borde man under inga omständigheter ge några krediter till Tyskland. Trots Schachts massiva ansträngningar, så betalade Kreuger, genom Lee, Higginson & Co, ut den resterande delen av lånet till Tyskland. Kreuger gickade därigenom återigen Schachts och Normans planer på en finansdiktatur med Hitler vid spakarna.

Men Kreuger och hans amerikanska och franska bankallierade var fast beslutna att fortsätta långivningen till Tyskland. Ända fram till morddagen den 12 mars 1932 stod Kreuger och hans allierade för en sådan lösning. Först efter mordet lyckades man. När Wallenberg drev igenom konkursförklaringen av Kreugerföretagen bidrog det till att skapa det finansiella kaos som den nazistiska agitationen kunde utnyttja.

Städpatrullen

Händelseförloppet den 12 mars 1932 utsluter självmord som relevant historisk skrivning. Bara det påståendet att Kreuger skulle skjutit sig med en pistol som han personligen inköpt dagen innan av en vapenhandlare vid en tidpunkt då Kreuger bevisligen satt i ett möte med flera av sina medarbetare, bl.a. Oscar Rydbeck, faller på sin egen orimlighet. Parispolisens

Under hösten drog denna bok in som en frisk fläkt som vädrade ut seklers dimridåer om Sveriges verkliga historia. På omslaget ses den "svenska modellens" skapare under och efter första världskriget: Marcus Wallenberg sr ("härads-hövdingen"), Gustav V och Hjalmar Branting; längst ner männen bakom dess post-industriella "gröna" konsolidering från 1970 och framåt: Marcus Wallenberg jr, Olof Palme och Carl XVI Gustaf.

ofattbart inkompetenta brottsplatsundersökning och obestyrkta uttalanden tillsammans med en redan välsmord förtalsmaskin anfordrad av DN och GP som sattes på högvarv, skapade en maximal ryktes- och lögnkampanj. Budskapet var självmord, och det fick också ödesdigra följder för hur hanteringen av Kreugers döda kropp sköttes i Stockholm.

Familjen krävde obduktion sedan den tillkallade läkaren Karlmark kommenterat att detta inte var självmord utan mord. Men någon obduktion blev aldrig av efter beslut av landshövdingen Nils Edén. Innan någon hann protestera hade kroppen kremerats.

Hur kunde en revisionsbyrå med säte i Paris, Price Waterhouse, få uppdraget att gå igenom Kreugerkoncernens redovisning, utan att kunna ett ord svenska, och efter bara några dagar förklara den jättelika koncernen konkursmässig? Hur kunde advokat Hugo Stenbeck och Jacob Wallenberg få utse sig själva att ingå i en Kunglig kommission som skulle utreda Kreugerkoncernens ställning, när wallenbergarna var allierade med Kreugers fiender? Varför blev alla Kreugers nära medarbetare antingen vanärade, ruinerade eller fängslade, eller alla tre på en gång? Sådant händer inte utan att det finns en avsikt bakom.

Wallenbergs brittiska dans med Hitler

Den 28 januari 1933 utnämndes Hitler till rikskansler. Han utsåg sin kungamakare Schacht till riksbankschef. Fredins bok är en väl underbyggd "anklagelseakt" mot Wallenbergdynastin och dess allierade i kungahuset och socialdemokratin för deras ideologiska och materiella stöd för Nazitysklands folkordspolitik, inte bara den föregående inblandningen i synarkins operation att föra Hitler till makten.

Några av de lysande exempel som Fredin ger är Wallenbergs vapenhandel med Hitlers industrier, bröderna Jacob och Marcus jr.s underrättelseoperationer som gynnade både Hitlers överlevnad fram till 1945 och briterernas strategiska mål att förlänga kriget tills Tyskland som nation hade krossats totalt. Sveriges och socialdemokratins totala stöd för "rashygien" och "rasbiologi" gav nazismen den "vetenskapliga" grunden för att genomföra en av historiens grymmaste utrotningar av judar, zigenare, handikappade och mentalt sjuka personer och andra "underlägsna och främmande element" i samhället. Det "neutrala Sverige" var ett hän mot mänskligheten.

Jacob Wallenberg underrättade till exempel briterna om Tysklands förestående attack på Ryssland. Samtidigt agerade Jacob i maskopi med de tyska officerare som försökte avsätta Hitler. Genom sin far Marcus sr var Jacob bekant med den f.d. överborgmästaren i Leipzig Kurt Goerdeler som medverkade i flera av de kupp-försök som planerades och utfördes mot

Hitler. Goerdeler uppmanade Jacob i april 1942 att uppsöka Churchill eftersom han ville försäkra sig om de allierades stöd för den händelse de lyckades störta Hitler. Under vintern 1943-44 skall brodern till den tyske officeren Claus von Stauffenberg, advokat Bertold Stauffenberg, ha rest till Stockholm och via bröderna Wallenberg försökt få kontakt med Churchill. Den 20 juli 1944 misslyckades attentatet mot Hitler. Intressant nog hade Goerdeler som deltog i förberedelserna tre dagar före det planerade attentatet fått veta att han var eftersökt. Han gick under jorden men tillfångatogs den 12 augusti på väg till Sverige för att söka asyl. Han avrättades i januari 1945.

SEB:s omfattande kamouflageäggande av tyska företag både före och under kriget accepterades aldrig av delar av den amerikanska byråkratin. Det gällde företag och banker som antingen var spårade eller konfiskerade av de allierade, bl.a. American Bosch Corporation, ABC. I ett kritiskt läge mobiliserades den svenska regeringen. Den 9 januari 1942 formulerade statsrådsberedningen i Stockholm ett svar till Washington som gick helt enligt Marcus jr.s riktlinjer. Man uttygade att ABC var svenskt utan villkor från tyska Bosch AG. Efter kriget påträffades dokument som visade att ABC ägdes av tyska Bosch AG, och därmed alltså inte var svenskt. Både Wallenberg och den socialdemokratiska regeringen stod där med byxorna nere.

Ett mer ökänt företag som SEB hade bulvansamarbete med var IG Farben, företaget som drev koncentrationslägret Auschwitz. Samarbetet med IG Farben pågick fram till 1944.

Andra dragningar som bröderna gjorde med de allierade under kriget och som gav surt efteråt var avtalen och förhandlingarna om att reducera svenska SKF:s kullagerexport till Tyskland. 1943 uppgick den till ett värde av 59 miljoner kronor, att jämföra med c:a 7 miljoner kronor 1938, m.a.o. åtta gånger större. Ökningen var mycket kraftig andra halvåret 1943 efter bombraider mot tyska kullagerfabriker i Schweinfurt. Så sent som i januari 1944 kunde Tyskland säkra 70 procent av sitt totala behov av sju viktiga typer av kullager för flygplanstillverkning genom import från Sverige.

Bluffen med parlamentarismen

Den anglo-holländska liberala formen av parlamentarism var en reaktion från den europeiska oligarkin på de internationella och nationella kraven på representativ demokrati och frihet. Den var ett försök att begränsa det amerikanska politiska inflytandet i Europa, och syftade till att rädda det monarkibaserade oligarkiska systemet i Storbritannien, Holland och norra Europa.

I Sverige t.ex. infördes den politiska demokratin med allmän rösträtt och parlamentarism i början på 1920-talet genom förhandlingar mellan kung Gustav V,